
Helsetjenesten balanserer

AKTUELT I FORENINGEN

MARIT HERMANSEN

marit.hermansen@legeforeningen.no

President

Da statsministeren trykket på den store røde knappen 12. mars, stoppet det meste i samfunnet opp. Koronaviruset gjorde at store deler av helsetjenesten ble satt på vent, mens tiden ble brukt til reorganisering, opplæring og sikring. Og alt gikk veldig fort.

Hele behandlingskjeden har på noen korte og hastige uker gjennomgått store og omfattende endringer. Styringssignalene har kommet ovenfra og organiseringen er drevet nedenfra. Vi har sett imponerende endringsvilje, kreativitet og faglig engasjement. Når vi nå står i inngangen til våren, er det med en større trygghet om og selvtillit på at vi kan håndtere det som kommer. Men mange deler av vår offentlige helsetjeneste har nå uutnyttet kapasitet, og det er store regionale forskjeller i smittetrykk. Og nå signaliserer helseministeren at vi skal slippe litt opp igjen.

Denne balansegangen er krevende, men nødvendig. Veldig mange har de siste ukene måttet vente på planlagt behandling. Vi vet at det kan forringe livskvalitet og forårsake økt lidelse. Vi vet også at det rammer skjevt. På samme måte som vi nå ser at covid-19 rammer spesielt hardt i Oslo øst, vet vi at lange helsekøer vil forsterke den sosiale ulikheten i helse. Det kan bli en tung, dobbel byrde for mange. Derfor er det viktig at vi også nå bruker prioriteringsrådene og styrer innsatsen dit nøden er størst.

Økt aktivitet i helsetjenesten krever også balansegang, og kan kun skje med en nøye monitorering av smittespredningen. Betydelig økt testkapasitet er uhyre viktig. Vi må alltid ha tilstrekkelig kapasitet til å behandle de alvorlig syke. Foretakene har levert vurdering av verstefall-scenarier. Disse viser at en ukontrollert smittespredning vil overstige den intensivkapasiteten vi har i dagens helsetjeneste. En økning i planlagt aktivitet må hele tiden veies opp mot dette.

I starten av mars var det kritisk mangel på utstyr. Situasjonen er nå litt mer under kontroll, takket være et målrettet arbeid. Men vi kan alle se at det er uoversiktlige tilstander i det internasjonale markedet, noe som kan gi utfordringer i tilgangen på utstyr og dermed påvirke vår evne til å levere helsetjenester. Vi må også nå balansere aktiviteten mot tilgangen på nødvendig smittevernutstyr. Dette må vi lære av i framtida.

Alt må kommuniseres åpent og godt, med usikkerheten og omskifteligheten som ligger i denne balansegangen. Men, den norske befolkning har vist seg både klok og robust i forløpet av pandemien. Nøkkelen er åpenhet og tillit, som gir trygghet selv i usikre tider.

Balansegang er ikke nytt for oss leger. Det er en del av vårt fag og vårt virke. Det er nå kapasitet til å dra i gang vanlig aktivitet. Det blir ikke helt som før, for vi må balansere nøye. En gradvis åpning av helsetjenesten og andre deler av samfunnet er kjærkommen. Men i dag - som i går - må vi tenke pasientsikkerhet i alt vi gjør og holde den faglige fanen høyt. Helsetjenesten må også klare denne balansen.

Publisert: 4. mai 2020. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 20. februar 2026.